

Bratislava, 1. marca 2012

VEC: Pripomienky k návrhu rozhodnutia o regulácii ceny za služby ukončovania volania na trhu č. 7 (mobilná terminácia)

Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. (ďalej len „spoločnosť Orange Slovensko“) týmto na základe výzvy Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) na podávanie pripomienok k návrhu rozhodnutia o cene za služby ukončovania volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach - trh č. 7 zo dňa 1. februára 2012 (ďalej len „návrh“) podáva v stanovenej lehote nasledovné

pripomienky:

Spoločnosť Orange Slovensko víta a oceňuje konzistentný prístup úradu k stanovovaniu mobilných terminačných poplatkov, pokračujúci už tretí po sebe nasledujúci rok. Dlhodobejšia stabilita a predvídateľnosť regulácie sú nepochybne výbornou správou tak pre troch slovenských mobilných operátorov, ako aj pre stovky ostatných podnikov elektronických komunikácií a pre milióny účastníkov a koncových užívateľov verejnej mobilnej telefónnej služby.

Napriek uvedenému si dovoľujeme upriamiť pozornosť úradu na nasledovné tri aspekty, kde predkladáme alternatívne návrhy v našej rozsahu:

1. spoločnosť Orange Slovensko, a.s. nesúhlasí zo zahrnutím Francúzska do výpočtu ako krajiny uplatňujúcej metodiku LRIG, a to z našej dôvodu:

Ako sme upozorňovali už v súvislosti s predchádzajúcimi rozhodnutiami o cene za služby ukončovania volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, Francúzska republika neuplatňuje a doteraz nikdy ani neuplatňovala pri určovaní cien za mobilnú termináciu metodiku LRIC. Francúzsky regulátor ARCEP síce už roky cenu metodikou LRIC (najprv LRIC+, neskôr LRIC pure) vypočítava, zatiaľ nikdy ale takto vypočítanú cenu nenasadil v regulačnej praxi.

Namiesto toho ARCEP postupne systematicky znižuje úroveň MTR prostredníctvom viacerých na seba nadväzujúcich glide-pathov, ako napokon konštatuje vo vzťahu k ostatnému glide-pathu aj samotný úrad (na str. 4 návrhu rozhodnutia). Podľa našich zistení sa úradom citovaná LRIC cena, konkrétne vypočítaná na základe modelu BU-LRIC-pure má uplatniť až od 1. januára 2013.

ARCEP navrhol v záveroch ostatnej analýzy relevantného trhu nasledovné hodnoty mobilných terminačných poplatkov:

2 fe/min. pre 2. polrok 2011 1,5

fc/min. pre 1. polrok 2012 1

€/min. pre 2. polrok 2012 0,8 €/

min. od 1.1.2013

Ako sme naznačili, až ostatne navrhovaná cena, na rok 2013, predstavuje ARCEPom vypočítanú LRIC úroveň MTR. Všetky predchádzajúce ceny mobilnej terminácie vo Francúzsku, teda aj cena 2,- €, zachytená v aktuálnom Snapshote 07/2011, sa nezakladajú na efektívnych nákladoch.

Pre úplnosť dodávame, že nová analýza trhu na obdobie nasledujúcich 3 rokov (2014-2016) má byť vykonaná v r. 2013.

Predmetné informácie sme získali priamo z oddelenia regulácie spoločnosti Orange France, francúzskej filiálky France Télécomu a úrad si ich bezpochyby podobne ako v predchádzajúcom roku môže overiť priamo v ARCEPe.

2. Na základe podrobnej analýzy veľmi neštandardného prípadu cien za ukončovanie volaní v mobilných telefónnych sieťach Cyperskej republiky, ktoré sme získali z Implementačných správ EK nesúhlasíme ani so zaradením Cypru do výpočtu ako krajiny uplatňujúcej LRIC.

K takémuto záveru nás vedie fakt, že nejde o štát, ktorý by pri stanovení MTR používal metodiku LRIC efektívne. Cyperský regulátor OCECPR totiž jednoducho stanovil extrémne nízke MTR (jedna štvrtina úrovne krajiny s druhým najnižším MTR v tej dobe) dávno pred zavedením metodiky LRIC v krajine a pred zadefinovaním jeho „pure“ formy na európskej úrovni. Nešlo teda o skorý prejav uplatnenia koncepcie pure LRIC, ale o svojskú a unikátnu formu boja v tom čase s temer monopolným mobilným operátorom CYTA. Samozrejme, že takáto dodnes uplatňovaná cyperská regulačná „potemkinovská dedina“ nemôže byť a ani nie je efektívnym regulačným rozhodnutím a jeho výsledkom je, že CYTA má stále na cyperskom mobilnom trhu viac ako 75%-ný podiel.

MTR pre CYTA sú na Cypre takmer nezmenené už od roku 2005, odkedy z úrovne cca 2,- €; veľmi pozvoľne klesali až na dnešnú úroveň cca 1,7 €;. Hoci cieľom regulácie bolo vytvorenie konkurenčných podmienok pre druhého operátora, ten ešte aj dnes dosahuje trhovú podiel len niečo cez 20%. LRIC pritom na Cypre vypočítali až v roku 2009, hodnota MTR pre CYTA však týmto faktom nebola vôbec dotknutá; a aj trojročný glide-path (2010-2012) pre druhého, menšieho operátora má konvergovať k hodnote MTR pre CYTA (a teda nie k hodnote vyrátanej metódou LRIC).

Cyperský regulátor OCECPR teda rovnako ako francúzsky regulátor ARCEP síce už niekoľko rokov cenu metodikou LRIC vypočítava, zatiaľ nikdy ale takto vypočítanú cenu nenasadil v regulačnej praxi.

Účelom zavedenia metodiky benchmarku v podmienkach Slovenskej republiky je - až do riadneho uplatnenia cien založených na metodike pure LRIC - porovnávať sa s tými členskými štátmi Európskej únie, ktoré robia efektívne regulačné rozhodnutia reálne vychádzajúce z efektívnych nákladov operátorov.

Cyprus jednoducho metodiku LRIC zatiaľ reálne neaplikoval v regulačnej praxi a vzhľadom na odstrašujúci stav konkurenčného prostredia v krajine rozhodne ani doteraz nevykonáva efektívne regulačné rozhodnutia. Preto je nevyhnutné Cyprus zo zoznamu zohľadňovaných krajín vyradiť.

3. Posledná z našich pripomienok sa týka koncepcie využitia MTR Benchmark Snapshotov, pripravovaných BERECCom (a predtým ERG). Trh mobilnej komunikácie na Slovensku zažíva v súčasnosti ťažké obdobie, keď následkom silnej regulácie výnosy už niekoľko rokov výrazne klesajú a zatiaľ nie je na obzore žiadny faktor, ktorý by tento trend dokázal zvrátiť. Vo vyhodnotení medziročnej inflácie meranej indexom rastu spotrebiteľských cien za r. 2011,

ktorá bola na Slovensku najvyššia z celej 27 - člennej EU (4,6 % v porovnaní s priemerom EU len 3 %): <http://www.ta3.com/clanok/7786/slovensko-v-decembri-s-naiwssou-medzirocnu-inflaciou-v-eu.html>. sa v celom košíku spotrebiteľských cien nachádzali len 2 položky, ktoré zlacneli: odevy (vyrábané už skoro výlučne len vo východnej Ázii) a služby elektronickej komunikácie (s výlučne domácimi zamestnávateľmi a väčšinou lokálnych dodávateľov).

MTR poklesli za posledné 2 roky tak výrazne (citujeme stanovisko úradu: <http://www.teleoff.gov.sk/index.php?ID=5461>), že je namieste znovu sa zamyslieť nad zmyslom a účelom ich regulácie, aby sme sa v Slovenskej republike nedostali do situácie, v ktorej by sme museli po zavedení metodiky pure LRIC cenu za ukončenie volania v mobilných sieťach zvyšovať. V porovnaní celového, len 3-ročného obdobia od začiatku regulácie mobilnej terminácie nastal pokles z ceny 11,29 €; (3,40 Sk) bez DPH, platnej v decembri 2008, na cenu 5,51 €; (1,66 Sk) bez DPH, platnú v decembri 2011, tzn. o viac ako 51%. V prípade ďalšieho poklesu ceny na úroveň navrhovaných úradom (3,67 <e) by išlo kumulatívne o pokles o 67,5%, tzn. o viac ako 2/3 pôvodnej ceny. Tak rýchla a tvrdá regulácia nemá v inej oblasti národného hospodárstva Slovenskej republiky obdobu. Už dnes sú zrejmé zásadné dopady tejto regulácie na zamestnanosť a exportnú schopnosť odvetvia mobilnej komunikácie, ktoré sa z pozície aktívnej zahraničnej obchodnej bilancie dostáva do salda. To nezostane bez dôsledkov ani na štátny rozpočet a na celkovú obchodnú bilanciu Slovenskej republiky, v ktorej tvorí export služieb elektronickej komunikácie nezanedbateľnú časť.

V konečnom dôsledku nie je ani súčasná metodika benchmarkingu ničím iným ako osobitnou formou glide-pathu. A udržanie rovnomerného tempa poklesu je zmyslom všetkých glide-pathov. Glide-pathy sú bežne nasadzované v mnohých členských štátoch Európskej únie ako nástroj zosúladenia prísnej regulačnej logiky metodiky LRIC pure na jednej strane a regulačnej reality, ktorá zohľadňuje aj záujmy národného hospodárstva, štátneho rozpočtu a podnikov elektronickej komunikácie na strane druhej.

V tejto súvislosti by sme sa chceli ako k typickému prípadu vrátiť ku Francúzsku, ktoré je veľmi zaujímavé aj z koncepcného hľadiska. Je to krajina s veľmi rigidnou reguláciou a prísny regulátorom. Išlo o jeden z prvých európskych štátov, kde si regulátor obstaral metodiku LRIC (dnes označovanú ako LRIC+) a neskôr pure LRIC. Na druhej strane nebol doteraz vo Francúzsku ani jedenkrát výstup ani z jednej z týchto dvoch metodík nasadený ako reálna cena za ukončovanie volaní v jednotlivých mobilných sieťach. Ako sme uviedli vyššie, k LRICu sa ARCEP v regulácii mobilnej terminácie len postupne približuje sériou glide-pathov a má byť nasadený až 1. januára 2013. Hlavný argument na takýto postup regulátora je ten, že prejsť na LRIC by bolo pre operátorov príliš drastické. Ak sa takýto záver roky uplatňuje vo Francúzsku s jeho regulačnou dôslednosťou a rozsiahlymi regulačnými zdrojmi, o to viac musí platiť v Slovenskej republike.

Na základe predchádzajúcej argumentácie navrhujeme preto uplatniť aritmetický priemer krajín, ktoré uplatňujú metodiky kalkulácie cien založené na nákladoch, v ktorých je zohľadnená miera efektívnosti (LRIC), tzn. 13 krajín z 15 štátov navrhnutých úradom, s vylúčením Francúzska a Cypru až od polovice regulovaného obdobia, od 1. novembra 2012, a to s nasledovným jednostupňovým glide-pathom:

Obdobie	MTR (€)
1.6.2012-30.11.2012	4,24
1.12.2012-31.5.2013	3,94

Pre úplnosť uvádzame, že úrad počítal v návrhu až s 15 štátmi, nie so 14, ako sa uvádza na str. 3 návrhu. Ide zjavne len o chybu v počítaní, nakoľko na str. 4 návrhu je uvedených v tabuľke 15 štátov a aj aritmetický priemer zodpovedá týmto 15 štátom.

Záver

Na základe predchádzajúcej argumentácie navrhujeme uplatniť aritmetický priemer krajín, ktoré uplatňujú metodiky kalkulácie cien založené na nákladoch, v ktorých je zohľadnená miera efektívnosti (LRIC), tzn. 13 krajín z 15 štátov navrhnutých úradom, s vylúčením Francúzska a Cypru, a to s glide-pathom popísaným v časti 3 tohto podania.

S pozdravom,

Ing. Ivan Marták
riaditeľ úseku stratégie a regulačných vzťahov
Orange Slovensko, a.s.